

# گروه درمانی

مؤلفان : ماریان اشنایدر کوری  
جرا لد کوری

مترجمان : دکتر سیفا.... بهاری - بایرامعلی رنجگر  
حمیدرضا حسین شاهی برواتی - مالک میرهاشمی  
دکتر سیامک نقشبندی

Corey, Marianne Schneider

کوری، ماریان اشنايدر، ۱۹۲۲- م.

گروه درمانی. مؤلفان: ماریان اشنايدر کوری - جرالد کوری، مترجمان: دکتر سیف... بهاری، بایرامعلی رنجگر، حمیدرضا حسین‌شاهی برواتی، مالک میرهاشمی، دکتر سیامک نقشبندی. - تهران: روان، ۱۴۰۱.

۳۹۴ ص. (۱۴).

ISBN : 978-964-8345-03-2

شابک :

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا :

Groups: Process and Practice 6th ed., c2002.

عنوان اصلی:

۱. روان‌درمانی گروهی. ۲. مشاوره گروهی. الف. کوری، جرالد، ۱۹۳۷- م. Corey, Gerals. ب.

نقشبندی، سیامک، ۱۳۴۳- ، مترجم. ج. عنوان.

۶۱۶/۸۹۱۵۲

RC ۴۸۸ / ۹ ک ۴

کتابخانه ملی ایران

۸۲-۲۶۹۶۳ م

### بایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، خواننده گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزانی، بدون اجازه از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعی است. پیامد این عمل ناصواب موجب بی‌اعتمادی در فضای نشر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز محیطی ناسالم جهت پیش‌رفت و ارزش‌آفرینی در زحمات دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود که در نهایت به زیان خود شما و فرزندان‌تان خواهد شد.

سایت

www.ravabook.ir

پست الکترونیکی

ravan\_shams@yahoo.com

گروه درمانی

مؤلفان: ماریا اشنايدر کوری - جرالد کوری

مترجمان: دکتر سیف... بهاری، بایرامعلی رنجگر، حمیدرضا حسین‌شاهی برواتی، مالک میرهاشمی،

دکتر سیامک نقشبندی

ویراستار: بایرامعلی رنجگر

ناشر: روان

طراح روی جلد: محمد وجدانی

نوبت چاپ: بیست و ششم، آذر ۱۴۰۲

تعداد صفحات: ۴۰۸ صفحه

شمارگان: ۲۲۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف‌نگار

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۴۵-۰۳-۲

ISBN : 978-964-8345-03-2

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان علیزاده و شیخلر، پلاک ۶۳

تلفن: ۸۸۹۶۲۷۰۷

۸۸۹۶۵۲۲۸

۸۸۹۶۷۷۰۴

۸۸۹۷۳۳۵۸

## فهرست مطالب

|        |                 |
|--------|-----------------|
| ۱..... | پیشگفتار        |
| ۳..... | معرفی نویسندگان |

### بخش اول مقدمه: موضوعهای اساسی در کار گروه

|         |                                                                        |
|---------|------------------------------------------------------------------------|
| ۱۰..... | مقدمه: موضوعهای اساسی در کار گروه                                      |
| ۱۱..... | فصل ۱: مقدمه‌ای بر کار گروه                                            |
| ۱۲..... | مقدمه                                                                  |
| ۱۲..... | علت نگارش این کتاب                                                     |
| ۱۲..... | دیدگاه ما در خصوص گروهها                                               |
| ۱۳..... | نظریه، پشتوانه عمل                                                     |
| ۱۳..... | جهت‌گیری نظری ما                                                       |
| ۱۵..... | رشد و گسترش نظریه خودتان در زمینه رویه گروه                            |
| ۱۶..... | مروری بر انواع مختلف گروهها                                            |
| ۱۹..... | گروه درمانی                                                            |
| ۲۰..... | مشاوره گروهی                                                           |
| ۲۲..... | گروههای ساخت‌دار                                                       |
| ۲۳..... | دیدگاه چندفرهنگی درباره کار گروه                                       |
| ۲۶..... | به کجا مراجعه کنیم؟                                                    |
| ۲۶..... | تمرینها                                                                |
| ۲۷..... | زمینه‌یابی آگاهی، دانش و مهارتهای چندفرهنگی (MAKSS)                    |
| ۳۳..... | راهنمای نمره‌گذاری زمینه‌یابی آگاهی، دانش و مهارتهای چندفرهنگی (MAKSS) |

### بخش دوم مراحل رشد فرایند گروه

|         |                       |
|---------|-----------------------|
| ۳۶..... | مراحل رشد فرایند گروه |
| ۳۷..... | فصل ۲: شکل‌گیری گروه  |
| ۳۸..... | مقدمه                 |

|    |                                                               |
|----|---------------------------------------------------------------|
| ۳۸ | تدوین یک طرح کلی برای گروه                                    |
| ۳۹ | کار در درون سیستم                                             |
| ۴۰ | جذب و سرند کردن اعضا                                          |
| ۴۱ | رهنمودهایی برای اعلان آغاز کار گروه و عضوگیری                 |
| ۴۲ | روشهای عملی برای آگهی اعلام و جذب اعضا                        |
| ۴۳ | روشهای سرند و انتخاب                                          |
| ۴۷ | ملاحظه‌های عملی در شکل‌گیری گروه                              |
| ۴۷ | ترکیب گروه                                                    |
| ۴۸ | حجم گروه                                                      |
| ۴۸ | تعداد دفعات و مدت زمان ملاقاتها                               |
| ۴۹ | طول گروه                                                      |
| ۵۰ | مکان ملاقاتهای گروه                                           |
| ۵۰ | گروههای باز یا گروههای بسته                                   |
| ۵۱ | استفاده از ملاقاتهای پیش از تشکیل گروه                        |
| ۵۲ | شناسایی انتظارات رهبر و اعضای گروه                            |
| ۵۴ | تعیین قواعد اساسی مهم                                         |
| ۵۶ | بررسی فواید گروه و عقاید نادرست درباره آن                     |
| ۵۹ | رویکردی یکپارچه به آمادگی پیش از تشکیل گروه، یافته‌های پژوهشی |
| ۶۲ | ارزشیابی از کار گروه                                          |
| ۶۳ | مباحث مربوط به یار رهبر در مرحله پیش از تشکیل گروه            |
| ۶۵ | مرحله پیش از تشکیل گروه، خلاصه                                |
| ۶۵ | وظایف اعضا و مشکلات احتمالی                                   |
| ۶۵ | وظایف رهبر                                                    |
| ۶۶ | تمرینها                                                       |
| ۶۶ | تمرینهای مربوط به برنامه‌ریزی گروه                            |
| ۶۶ | تمرینهای مربوط به مصاحبه کردن                                 |
| ۶۹ | فصل ۳: مرحله آغازین گروه                                      |
| ۷۰ | مقدمه                                                         |
| ۷۰ | ویژگیهای گروه در مرحله آغازین                                 |
| ۷۰ | نخستین نگرانیها                                               |
| ۷۱ | نخستین مقاومتها                                               |
| ۷۳ | مقاصد پنهان                                                   |
| ۷۴ | تمرکز بر خود در برابر تمرکز بر دیگران                         |
| ۷۵ | تمرکز بر اینجا و اکنون در برابر آنجا و آن وقت                 |
| ۷۵ | اعتماد یا عدم اعتماد                                          |
| ۷۶ | ایجاد اعتماد: نقشهای رهبر و اعضا                              |
| ۷۶ | اهمیت سرمشق‌دهی                                               |
| ۷۷ | نگرشها و اعمال منتهی به ایجاد اعتماد                          |

|     |                                                           |
|-----|-----------------------------------------------------------|
| ۸۲  | تعیین و روشن کردن هدفها                                   |
| ۸۲  | هدفهای عمومی اعضای گروه                                   |
| ۸۴  | کمک به اعضا برای تعریف هدفهای شخصی                        |
| ۸۵  | مفاهیم فرایند گروه در مرحله آغازین                        |
| ۸۶  | هنجارهای گروهی                                            |
| ۸۹  | انسجام گروه                                               |
| ۹۱  | کمک به اعضا برای کسب حداکثر استفاده از تجربه شرکت در گروه |
| ۹۱  | رهنمودهای رهبر برای اعضا                                  |
| ۹۹  | اجتناب از آموزش بیش از اندازه                             |
| ۹۹  | مسائلی مربوط به رهبر در مرحله شروع                        |
| ۱۰۰ | تقسیم مسئولیت                                             |
| ۱۰۱ | میزان ساخت‌دهی                                            |
| ۱۰۴ | آغاز کردن و پایان دادن به جلسه‌های گروه                   |
| ۱۰۸ | مرحله آغازین، خلاصه                                       |
| ۱۰۸ | ویژگیهای مرحله                                            |
| ۱۰۹ | کارکردهای اعضا و مشکلات احتمالی                           |
| ۱۰۹ | کارکردهای رهبر                                            |
| ۱۱۰ | تمرینها                                                   |
| ۱۱۳ | فصل ۴: مرحله انتقال گروه                                  |
| ۱۱۴ | مقدمه                                                     |
| ۱۱۴ | ویژگیهای مرحله انتقال                                     |
| ۱۱۴ | اضطراب                                                    |
| ۱۱۵ | دفاعی بودن و مقاومت                                       |
| ۱۱۹ | مبارزه برای کنترل (دلمشغولی با کنترل)                     |
| ۱۲۰ | تعارض                                                     |
| ۱۲۲ | مواجهه                                                    |
| ۱۲۴ | چالش با رهبر گروه                                         |
| ۱۲۵ | واکنشهای رهبر به مقاومت                                   |
| ۱۲۵ | رفتارهای مشکل و دشوار اعضای گروه                          |
| ۱۲۷ | سکوت و عدم مشارکت                                         |
| ۱۲۸ | رفتار انحصارطلب                                           |
| ۱۳۱ | داستان‌گویی                                               |
| ۱۳۲ | زیر سؤال بردن                                             |
| ۱۳۳ | نصیحت کردن                                                |
| ۱۳۴ | غمخواری                                                   |
| ۱۳۵ | رفتار خصمانه                                              |
| ۱۳۶ | وابستگی                                                   |
| ۱۳۷ | برتری‌جویی                                                |

|     |       |                                                         |
|-----|-------|---------------------------------------------------------|
| ۱۳۸ | ..... | معاشرت کردن                                             |
| ۱۳۹ | ..... | توجیه عقلی                                              |
| ۱۴۰ | ..... | عاطفی کردن                                              |
| ۱۴۰ | ..... | مداخله‌های درمانی کنار آمدن با مقاومت                   |
| ۱۴۳ | ..... | مداخله‌های مقابله با مقاومت کل گروه                     |
| ۱۴۸ | ..... | برخورد با انتقال و انتقال متقابل                        |
| ۱۴۹ | ..... | طرز تلقی اعضا از رهبر                                   |
| ۱۵۱ | ..... | رهنمودهایی برای رهبران                                  |
| ۱۵۴ | ..... | رهبری کارآمد، یافته‌های پژوهشی                          |
| ۱۵۵ | ..... | حمایت با مواجهه                                         |
| ۱۵۶ | ..... | رهنمودهایی برای ایجاد ارتباطات درمانی با اعضای گروه     |
| ۱۵۷ | ..... | مباحث مربوط به یار - رهبر در خلال مرحله انتقال          |
| ۱۵۸ | ..... | مرحله انتقال، خلاصه                                     |
| ۱۵۸ | ..... | ویژگیهای مرحله                                          |
| ۱۵۸ | ..... | کارکردهای اعضا و مشکلات احتمالی                         |
| ۱۵۹ | ..... | کارکردهای رهبر                                          |
| ۱۶۰ | ..... | تمرینها                                                 |
| ۱۶۰ | ..... | مقیاس خودآزمایی                                         |
| ۱۶۱ | ..... | تمرینها و پرسشهایی برای مکاشفه                          |
| ۱۶۳ | ..... | فصل ۵: مرحله کار (عمل) گروه                             |
| ۱۶۴ | ..... | مقدمه                                                   |
| ۱۶۵ | ..... | حرکت از مرحله انتقال به سوی مرحله کار (عمل)             |
| ۱۶۷ | ..... | کار کردن بر روی ترس یکی از اعضای گروه                   |
| ۱۶۷ | ..... | مداخلات مربوط به مرحله آغازین                           |
| ۱۶۸ | ..... | مداخلات مربوط به مرحله انتقال                           |
| ۱۶۸ | ..... | مداخلات مربوط به مرحله کار (عمل)                        |
| ۱۷۰ | ..... | ویژگیهای مرحله کار (عمل)                                |
| ۱۷۰ | ..... | هنجارها و رفتار گروهی                                   |
| ۱۷۱ | ..... | تفاوتهای میان گروه کارآمد و گروه ناکارآمد               |
| ۱۷۴ | ..... | عضو ناکارآمد گروه                                       |
| ۱۷۶ | ..... | عضو کارآمد گروه                                         |
| ۱۷۷ | ..... | فرایند گروه در خلال مرحله کار (عمل)                     |
| ۱۷۹ | ..... | گزینه‌هایی که می‌شود در خلال مرحله کار (عمل) انتخاب کرد |
| ۱۸۲ | ..... | عوامل درمانی که در گروهها عمل می‌کنند                   |
| ۱۸۲ | ..... | خودفاش‌سازی                                             |
| ۱۸۲ | ..... | خودفاش‌سازی و عضو گروه                                  |
| ۱۸۴ | ..... | خودفاش‌سازی و رهبر گروه                                 |
| ۱۸۶ | ..... | مواجهه                                                  |

|     |                                                        |
|-----|--------------------------------------------------------|
| ۱۸۷ | پسخوراند                                               |
| ۱۸۹ | انسجام و تجربه مشترک                                   |
| ۱۹۱ | امید                                                   |
| ۱۹۲ | تمایل و اشتیاق به خطر کردن و اعتماد                    |
| ۱۹۲ | محبت و پذیرش                                           |
| ۱۹۳ | قدرت و توان                                            |
| ۱۹۴ | پالایش                                                 |
| ۱۹۵ | مؤلفه شناختی                                           |
| ۱۹۶ | تعهد برای تغییر کردن                                   |
| ۱۹۷ | آزادی تجربه کردن (عمل)                                 |
| ۱۹۸ | شوخی و مزاح                                            |
| ۱۹۹ | تلویحات پژوهشی برای مرحله کار (عمل)                    |
| ۲۰۰ | پژوهش درباره انسجام و همبستگی                          |
| ۲۰۱ | پژوهش درباره خودفاش سازی                               |
| ۲۰۳ | پژوهش درباره پسخوراند                                  |
| ۲۰۵ | مباحث مربوط به یار - رهبر گروه در خلال مرحله کار (عمل) |
| ۲۰۶ | مباحثی در خصوص اهدار و ملاقات با یار - رهبر            |
| ۲۰۷ | مرحله کار (عمل) : خلاصه                                |
| ۲۰۷ | کارکردها و نقش اعضای گروه و مشکلات احتمالی             |
| ۲۰۸ | کارکردهای رهبر گروه                                    |
| ۲۰۹ | تمرین                                                  |
| ۲۱۱ | فصل ۶: پایان گروه                                      |
| ۲۱۲ | مقدمه                                                  |
| ۲۱۲ | تکالیف مرحله پایانی: تحکیم یادگیری                     |
| ۲۱۴ | خاتمه دادن به تجربه گروه                               |
| ۲۱۴ | مقابله با احساسهای جدایی                               |
| ۲۱۵ | بررسی کارهای تمام نشده                                 |
| ۲۱۶ | بازنگری تجربه گروه                                     |
| ۲۱۷ | تمرین برای تغییر رفتار                                 |
| ۲۱۸ | ارایه و دریافت پسخوراند                                |
| ۲۱۹ | شیوه های یادگیری بیشتر                                 |
| ۲۲۰ | استفاده از قرارداد                                     |
| ۲۲۱ | رهنمودهایی برای کاربرد یادگیریهای گروهی در زندگی       |
| ۲۲۴ | بعضی از ملاحظات پایانی                                 |
| ۲۲۴ | ارزشیابی تجربه گروه                                    |
| ۲۲۶ | مباحث مربوط به یار - رهبر در پایان گروه                |
| ۲۲۷ | مرحله پایانی: خلاصه                                    |
| ۲۲۷ | ویژگیهای مرحله                                         |

|     |                                       |
|-----|---------------------------------------|
| ۲۲۸ | وظایف اعضا و مشکلات احتمالی آنها..... |
| ۲۲۸ | وظایف رهبر.....                       |
| ۲۲۹ | پیگیری.....                           |
| ۲۲۹ | جلسه‌های بعد از پایان گروه.....       |
| ۲۳۱ | مصاحبه‌های پیگیری فردی.....           |
| ۲۳۲ | مرحلهٔ پس از اختتام گروه: خلاصه.....  |
| ۲۳۲ | کارکردهای اعضا و مشکلات احتمالی.....  |
| ۲۳۲ | کارکردهای رهبر.....                   |
| ۲۳۳ | تمرینها.....                          |
| ۲۳۵ | منابع و مآخذ بخشهای ۱ و ۲.....        |

### بخش سوم روال کارگروهی: برخی از گروههای خاص

|     |                                         |
|-----|-----------------------------------------|
| ۲۴۴ | روال کارگروهی: برخی از گروههای خاص..... |
|-----|-----------------------------------------|

### فصل ۷: گروههای کودکان..... ۲۴۵

|     |                                                      |
|-----|------------------------------------------------------|
| ۲۴۵ | مقدمه: نیازها و مشکلات خاص کودکان.....               |
| ۲۴۶ | رهنمودهایی برای کارگروهی با کودکان و نوجوانان.....   |
| ۲۴۶ | تدوین یک طرح درست و منطقی.....                       |
| ۲۴۷ | ملاحظات قانونی.....                                  |
| ۲۴۷ | ملاحظات عملی.....                                    |
| ۲۴۹ | تدابیر ویژه گروه.....                                |
| ۲۵۰ | شرایط لازم شخصی و تخصصی.....                         |
| ۲۵۱ | از محدودیتهای شخصی خودتان آگاه باشید.....            |
| ۲۵۱ | یک برنامهٔ مشاوره آموزشی.....                        |
| ۲۵۲ | مرحلهٔ آغازین.....                                   |
| ۲۵۵ | تحول گروه.....                                       |
| ۲۵۹ | مشکلات ویژه‌ای که مستلزم ملاحظات برون‌گروهی است..... |
| ۲۵۹ | کار در خارج از گروه.....                             |
| ۲۶۱ | گروههای مخصوص کودکان در مؤسسات اجتماعی.....          |
| ۲۶۲ | گروه مخصوص فرزندان طلاق.....                         |
| ۲۶۳ | ملاحظات قدماتی در تکوین گروه.....                    |
| ۲۶۶ | نکات برجستهٔ جلسات گروهی.....                        |
| ۲۶۸ | نقش معلمان و والدین در برنامهٔ گروه.....             |
| ۲۶۹ | نتایج، پیگیری، و یک دیدگاه شخصی.....                 |
| ۲۷۱ | منابع و مآخذ.....                                    |

### فصل ۸: گروههای نوجوان..... ۲۷۳

|     |                                          |
|-----|------------------------------------------|
| ۲۷۳ | مقدمه: نیازها و مشکلات خاص نوجوانان..... |
|-----|------------------------------------------|

|     |                                                         |
|-----|---------------------------------------------------------|
| ۲۷۶ | نمونه‌ای از یک طرح پیشنهادی برای گروه نوجوان            |
| ۲۷۶ | دلیل منطقی تشکیل گروههای نوجوانان                       |
| ۲۷۷ | نوع گروه                                                |
| ۲۷۷ | اهداف و غایتها                                          |
| ۲۷۸ | اطلاعات اساسی                                           |
| ۲۷۸ | قواعد اساسی کار                                         |
| ۲۷۸ | موضوعاتی برای اکتشاف احتمالی در گروه                    |
| ۲۷۹ | روشهای ارزیابی                                          |
| ۲۷۹ | سازمان‌بندی تجربه گروه برای نوجوانان                    |
| ۲۸۱ | توصیفی از یک گروه نوجوان                                |
| ۲۸۱ | برقراری اعتماد و برخورد با مقاومت                       |
| ۲۸۲ | کار کردن با نوجوانان مقاوم و غیرداوطلب                  |
| ۲۸۵ | تأثیر شخصیت رهبر                                        |
| ۲۸۷ | پویا نگهداشتن جلسات                                     |
| ۲۸۸ | فنون عمل‌مدار نقش‌گزاری                                 |
| ۲۹۱ | مشارکت اعضا و شروع گروه                                 |
| ۲۹۲ | استفاده از مشاوران همسال                                |
| ۲۹۲ | مشارکت والدین                                           |
| ۲۹۲ | گروههای مشورت با والد                                   |
| ۲۹۳ | گروههای والدین و نوجوانان                               |
| ۲۹۵ | مراقبتهای بعدی: گروه دانش‌آموزان پس از بازپروری از مواد |
| ۲۹۵ | مروری کلی بر گروه                                       |
| ۲۹۶ | طرحی برای مراقبت بعدی                                   |
| ۲۹۷ | پیشنهادهای برای طرح گروههای مراقبت بعدی                 |
| ۲۹۷ | برنامه گسترده سیستم برای مشاوره با جوانان در گروهها     |
| ۲۹۸ | سابقه برنامه                                            |
| ۲۹۹ | عناصر اساسی تجربه گروه                                  |
| ۲۹۹ | آموزش رهبران گروه                                       |
| ۳۰۰ | نتیجه گیریها                                            |
| ۳۰۰ | به کجا مراجعه کنیم؟                                     |
| ۳۰۱ | منابع و مأخذ                                            |

## فصل ۹: گروههای بزرگسالان ۳۰۳

|     |                                               |
|-----|-----------------------------------------------|
| ۳۰۳ | مقدمه                                         |
| ۳۰۳ | گروههای موضوع‌مدار                            |
| ۳۰۴ | گروههای دانشجویان                             |
| ۳۰۵ | روشهای کنونی کار گروه در مراکز مشاوره دانشگاه |
| ۳۰۶ | موضوعهای رایج در گروههای دانشجویی             |
| ۳۰۶ | یک تذکر مهم                                   |

|     |                                                         |
|-----|---------------------------------------------------------|
| ۳۰۷ | گروههای کنترل وزن                                       |
| ۳۰۷ | واریسی ادبیات برگزیده مربوط به گروههای کنترل وزن        |
| ۳۰۹ | برنامه گروهی ویژه افرادی که به کرات رژیم غذایی می گیرند |
| ۳۱۳ | بحران ایدز؛ چالشی برای متخصصان گروه                     |
| ۳۱۳ | گروهها چگونه می توانند کمک کنند                         |
| ۳۱۵ | تأکید بر مسایل آموزشی در گروههای ایدز                   |
| ۳۱۷ | داستان یک مشاور؛ راه اندازی گروه حمایتی ایدز (HIV)      |
| ۳۱۸ | گروه چگونه شروع شد                                      |
| ۳۱۹ | کمک و حمایت                                             |
| ۳۱۹ | چهارچوب گروه                                            |
| ۳۲۲ | مباحث گروه                                              |
| ۳۲۳ | مسایل شخصی                                              |
| ۳۲۴ | دورنمایی از آینده                                       |
| ۳۲۴ | کار گروهی با مردان                                      |
| ۳۲۶ | گروه مردان در نهاد اجتماعی                              |
| ۳۲۶ | سابقه گروه و هدف آن                                     |
| ۳۲۷ | ساختار گروه                                             |
| ۳۲۹ | پیگیری و بازگذاشتن                                      |
| ۳۳۰ | گروه مربوط به خشونت خانوادگی                            |
| ۳۳۰ | بافت گروه                                               |
| ۳۳۰ | مقاومت در برابر کار گروه                                |
| ۳۳۱ | توصیف یک مورد                                           |
| ۳۳۲ | چهارچوب و هدف گروه                                      |
| ۳۳۳ | تدوین موضوعهایی برای تعامل گروه                         |
| ۳۳۴ | پیشنهادهایی برای رهبری گروه ویژه خشونت خانوادگی         |
| ۳۳۵ | پاره ای از واکنشهای شخصی                                |
| ۳۳۶ | گروه حمایتی برای زندهای قربانی زنا                      |
| ۳۳۶ | هدف و دلیل منطقی                                        |
| ۳۳۷ | تشکیل گروه                                              |
| ۳۳۸ | ساختار گروه                                             |
| ۳۴۱ | پیگیری و ارزشیابی                                       |
| ۳۴۲ | درمان درازمدت گروهی برای قربانیان بهره کشی جنسی         |
| ۳۴۲ | گروهها به عنوان درمان انتخابی                           |
| ۳۴۳ | اطلاعات اساسی درباره زنا با محارم                       |
| ۳۴۳ | توجیه نظری درمان گروهی درازمدت                          |
| ۳۴۴ | انتخاب اعضای گروه                                       |
| ۳۴۵ | فرایند گروه                                             |
| ۳۴۶ | رهبری                                                   |
| ۳۴۷ | به کجا مراجعه کنیم                                      |

|     |                                                    |
|-----|----------------------------------------------------|
| ۲۴۸ | منابع و مآخذ                                       |
| ۲۵۲ | فصل ۱۰: گروه‌های سالمندان                          |
| ۲۵۳ | مقدمه، مشاهده‌های شخصی                             |
| ۲۵۴ | ویژگیهای منحصر به فرد سالمندان                     |
| ۳۵۶ | ملاحظه‌های عملی و حرفه‌ای در کار گروهی با سالمندان |
| ۳۵۶ | مباحث مربوط به فرایند گروه                         |
| ۳۵۹ | نگرشها و مهارت‌های رهبران                          |
| ۳۶۰ | انواع گروه‌های ویژه سالمندان                       |
| ۳۶۳ | برنامه‌ای برای سالمندان ساکن در خانه سالمندان      |
| ۳۶۳ | گروه پیش‌جای‌دهی                                   |
| ۳۶۹ | گروه ویژه بیماران دارای نشانگان آسیب مغزی          |
| ۳۷۱ | گروه‌های ویژه خانواده سالمندان                     |
| ۳۷۲ | واکنشها و مشاهده‌های شخصی                          |
| ۳۷۳ | کار با سالمندان سالم                               |
| ۳۷۴ | گروه ترکیبی ویژه سالمندان و نوجوانان               |
| ۳۷۴ | فرضیه‌های اساسی                                    |
| ۳۷۵ | ساختار گروه                                        |
| ۳۷۶ | بازده‌ها                                           |
| ۳۷۷ | تلویحات و تفسیر                                    |
| ۳۷۹ | گروه‌های سوگ                                       |
| ۳۷۹ | ارزش درمانی گروه سوگ                               |
| ۳۸۰ | مزیت گروه‌های درمانی ویژه فقدانها                  |
| ۳۸۰ | گروه سالمندان سوگووار                              |
| ۳۸۰ | رهنمودهایی برای تشکیل این گروه‌ها                  |
| ۳۸۲ | اجرای گروه‌های سوگ                                 |
| ۳۸۵ | خودآگاهی مشاور                                     |
| ۳۸۶ | بازده‌های گروه                                     |
| ۳۸۷ | اظهارنظر شخصی                                      |
| ۳۸۸ | منابعی برای گروه‌های سوگووار                       |
| ۳۸۸ | به کجا مراجعه کنیم                                 |
| ۳۸۹ | منابع و مآخذ                                       |

## پیشگفتار

بی‌شک حوزه درمان آلام بشری یکی از چالش‌انگیزترین عرصه‌های تخصصی است و روان‌درمانی نیز به واسطه ارتباط مستقیمی که با سلامت جسمانی و روانی دارد، در زمره مهم‌ترین آنها به‌شمار می‌آید. حوزه «درمان روانی» یا «روان‌درمانی» از قدمتی به فراختای خلقت آدمی و عمری به جوانی رشته‌های روان‌پزشکی و روان‌شناسی برخوردار است.

اکثر تحقیقات نشان می‌دهند که گروه‌های رفتار اعضای خود تأثیر دارد و می‌تواند در شخصیت افراد تغییرات چشمگیری را به وجود آورد. گروه فرصتی است که در آن تک‌تک اعضا می‌توانند مشکلات ناشی از روابط بین‌فردی خود را آزادانه مطرح و آموزش‌های لازم را دریافت نمایند. اغلب مراجعان بر این باورند که مشکلات آنها منحصر به فرد است و هرگز دیگران گرفتار چنین مشکلات مهمی نیستند و همین نگرش موجب می‌شود که این افراد توان فکر کردن و مقابله با مشکلات خود را از دست بدهند.

درمان‌گران از دیرباز دریافته‌اند که سر و کار داشتن با مشکلات یک فرد نمی‌تواند به‌تنهایی کارساز باشد و به همین دلیل، اغلب روابط درون خانواده نیازمند درمان است. از آنجایی که خانواده نظامی متشکل از بخش‌های بهم‌وابسته است، مشکلات هر یک از اعضا به نحو اجتناب‌ناپذیری بر سایرین اثر می‌گذارد. در درمان نظام‌های خانواده، خانواده به عنوان یک نظام مرتبط به هم در نظر گرفته می‌شود که در آن هر عضو نقش مهمی برعهده دارد.

گروه‌های رویارویی بدین منظور طراحی شده‌اند که رشد فردی و ارتباط بین‌فردی را افزایش دهند. این گروه‌ها برای اشخاصی که از اختلال‌های شدید روانی رنج می‌برند، مناسب نیستند. به‌طور کلی، در این گروه‌ها افراد برای افزایش آگاهی خودشان از نیازها و احساس‌های خود و دیگران، تلاش می‌کنند. برای نیل به این هدف، آنها با سایر اعضای گروه به رویارویی می‌پردازند.

در سطح کل جامعه، گروه‌های حمایتی یا خودیاری زیادی وجود دارند. این گروه‌ها اطلاعاتی را درباره برقراری ارتباط با افرادی که از تجربه‌ها و مشکلات مشابهی برخوردارند به دست می‌دهند که البته می‌توانند بسیار اثربخش باشند. این گروه‌ها عمدتاً از طرف سازمان‌های مختلف مورد حمایت قرار

می گیرند.

حوزه های مختلف روان شناسی در قرن بیستم دستخوش تحولات فراوانی شده که علل آن به گسترش روزافزون علم، روح زمانه، و نیازهای مقطعی جامعه بازمی گردد. گروه درمانی ساخته و پرورده چنین اوضاع و احوالی است و می کوشد تا با تدارک دیدن بافتی هرچه طبیعی تر، بستر مناسبی برای رفع مشکلات روانی آدمیان فراهم آورد.

خوشبختانه، در سالهای اخیر کتابهای وزینی در این حیطه به چاپ رسیده اند، اما متأسفانه، هیچ کدام از آنها نتوانسته اند گروه درمانی را آن طور که شایسته است به طالبان آن معرفی کنند، لذا کمبود چشمگیری در این زمینه دیده می شود - کتاب حاضر کوششی است اندک برای رفع قسمتی از این کاستی. البته، نمی توان از زحمات ارزشمند صاحب نظرانی چون دکتر باقر ثنایی ذاکر، دکتر عبدال شفیق آبادی و سایر همکاران چشم پوشید.

در این کتاب مراحل و کارکردهای خاص گروه درمانی برای دانشجویان به زبانی ساده عرضه شده است. از آنجایی که از همین مؤلفان، کتاب دیگری نیز به فارسی برگردانده شده است، این کتاب را می توان اثری مجزا و در عین حال، مکمل کتاب قبلی دانست.

در ترجمه کتاب حاضر، کوشش بر آن بوده است که متن اصلی به زبانی ساده و در عین حال با حفظ امانت به فارسی برگردانده شود، اما علی رغم تلاشهای مترجمان و ویراستار ممکن است مشکلات و نواقصی در کار دیده شود که امید می رود در چاپهای بعدی مورد اصلاح قرار گیرند. به همین دلیل، خوانندگان علاقه مند می توانند با توصیه ها و پیشنهادهای سازنده خود بر کیفیت چاپهای بعدی این کتاب بیفزایند.

در خاتمه، از مسئولان و همکاران محترم انتشارات روان و همکار خانم منصوره خانلری به خاطر شکیبایی زیادی که در مرحله تایپ به خرج داده اند، و نیز از آقای محمد وجدانی برای ارائه طرح زیبای روی جلد سپاسگزاری می شود.

مترجمان

زمستان ۱۳۸۲

## معرفی نویسنده‌گان

ماریان اشنایدر کوری<sup>۱</sup> زوج درمانگر و خانواده‌درمانگر دارای مجوز از کالیفرنیا و مشاوره با صلاحیت ملی است. او درجه فوق لیسانس خود را در مشاوره ازدواج، خانواده و کودک از کالج چاپمن<sup>۲</sup> دریافت کرده است. وی در حال حاضر عضو انجمن متخصصان کارگروهی و عضو انجمن خانواده‌درمانی و ازدواج آمریکا است. همچنین وی در انجمن ازدواج و خانواده‌درمانگران کالیفرنیا، انجمن مشاوره آمریکا، سازمان ملی آموزش خدمات انسانی، انجمن آموزشهای معنوی، اخلاقی و مذهبی در مشاوره و انجمن متخصصان کارگروهی نیز عضویت دارد.

ماریان به طور فعال در رهبری گروههایی با جمعیت‌های مختلف، ارائه آموزش و سرپرستی کارگاهها در فرایند گروه، راه‌اندازی گروههای خود-اکتشافی برای دانشجویان فوق لیسانس مشاوره و دستیار مجری کارگاههای اقامتی هفتگی مشارکتی در زمینه رشد شخصی مشارکت فعال داشته است. او عضو مدعو هیئت علمی دپارتمان مشاوره دانشگاه ایالتی کالیفرنیا در فولرتون<sup>۳</sup> است. به اعتقاد وی موضوع گروهها مؤثرترین شکلی است که در آن می‌توان با مراجعان کار کرد و حتی آن را از لحاظ شخصی بسیار مفید یافته است. ماریان با همکاری همسر خود، جری، کارگاهها، سمینارهای آموزش مستمر و گروههای رشد شخصی زیادی را در آلمان، بلژیک، مکزیک، چین و همچنین به طور منظم در ایالات متحده بر پا کرده است. ماریان زمانهای فراغت خود را به مسافرت، مطالعه، ملاقات با دوستان و پیاده‌روی اختصاص می‌دهد.

ماریان نویسنده همکار چندین مقاله در زمینه کارگروهی و همین‌طور کتابهای زیر است:

- هرگز نمی‌دانستم حق انتخاب دارم، ویرایش ششم (۱۹۹۷)، با همکاری جerald کوری
- چگونه می‌توان به دیگران کمک کرد، ویرایش دوم (۱۹۹۳)، با همکاری جerald کوری
- مسائل اخلاقی در حرفه‌های یاری‌رسان<sup>۴</sup>، ویرایش چهارم (۱۹۹۳)، با همکاری جerald کوری و

پاتریک کالانان<sup>۱</sup>

- **فنون گروهی، ویرایش دوم (۱۹۹۲)، با همکاری جerald کوری، پاتریک کالانان و جی. مایکل راسل<sup>۲</sup> \***

ماریان و جری در سال ۱۹۶۴ با یکدیگر ازدواج کردند و در حال حاضر دو دختر بزرگ به نامهای هایدی و سیندی دارند. منزل آنها در منطقه کوهستانی ایدل وایلد<sup>۳</sup> واقع در کالیفرنیاست. ماریان سالهای کودکی خود را در آلمان سپری کرده و هنوز با خانواده خود که در آنجا زندگی می کنند، تماس نزدیک دارد. جerald کوری<sup>۴</sup> استاد مشاوره و خدمات انسانی دانشگاه ایالتی کالیفرنیا در فولرتون و روان شناس دارای مجوز رسمی است. او به مدت ۹ سال مدیر دانشکده خدمات انسانی در دانشگاه فوق بوده است. درجه دکتری خود را در زمینه مشاوره از دانشگاه کالیفرنیا جنوبی گرفته است. تخصص اصلی وی در زمینه روان شناسی مشاوره و عضو هیئت مدیره روان شناسی حرفه ای آمریکاست. او اکنون مشاور دارای مجوز ملی و عضو انجمن روان شناسی (شعبه روان شناسی مشاوره) آمریکا؛ و انجمن متخصصان کار گروهی است.

جری در سال ۱۹۹۱ جایزه استاد ممتاز را از دانشگاه ایالتی فولرتون در کالیفرنیا و در سال بعد دکتری افتخاری خود را در زمینه مطالعات انسانی از دانشگاه ملی لویس<sup>۵</sup> دریافت کرده است. او واحدهای مشاوره گروهی را در سطح کارشناسی و کارشناسی ارشد و همین طور دوره های گروه های تجربه ای، نظریه و تمرین عملی مشاوره و اخلاق حرفه ای را تدریس می کند. او با تشریک مساعی همکاران خود در زمینه آموزش مشاوره گروهی به برپایی کارگاههایی در ایالات متحده، آلمان، بلژیک، اسکاتلند، مکزیک و چین همت گماشته است. وی غالباً کارگاههایی برای سازمانهای حرفه ای و دانشگاههای مختلف برگزار می کند. جری با همکاری همسر و سایر همکاران خود در تابستان، کارگاههای گروههای رشد شخصی اقامتی هفتگی و آموزش رزیدنتی و سرپرستی را برگزار می کند. جری در اوقات فراغت، به مسافرت، پیاه روی و دوچرخه سواری در کوهستان و رانندگی با یک فورد مدل الف ۱۹۳۱ می پردازد. کتابهای جدید جری کوری که جملگی توسط انتشارات بروکس - کول به چاپ رسیده است، عبارت اند از:

- **هرگز نمی دانستم حق انتخاب دارم، ویرایش ششم (۱۹۹۷)، با همکاری ماریان اشنايدر کوری**
- **نظریه های مشاوره و روان درمانی و کاربرد آنها، ویرایش پنجم (همراه با یک کتاب راهنما) (۱۹۹۶)**
- **رویکرد موردی در مشاوره و روان درمانی، ویرایش چهارم، ۱۹۹۶**
- **نظریه های مشاوره گروهی و کاربرد آنها، ویرایش چهارم (همراه با یک کتاب راهنما) (۱۹۹۵)**

1. Patrick Callanan

2. Micheal Russel

3. Idyllwild

\* این کتاب توسط دکتر باقر ثنائی (۱۳۷۷) ترجمه و انتشارات بعثت آن را چاپ کرده است.

4. Gerald Corey

5. National Louis University

- چگونه می‌توان به دیگران کمک کرد، چاپ دوم (۱۹۹۳)، با همکاری ماریان اشتایدر کوری
  - مسائل اخلاقی در حرفه‌های یاری‌رسان، ویرایش چهارم (۱۹۹۳)، با همکاری ماریان اشتایدر کوری و پاتریک کالانان
  - فنون گروهی، ویرایش دوم (۱۹۹۲)، با همکاری ماریان اشتایدر کوری، پاتریک کالانان و جی. مایکل راسل
- همچنین او نویسنده همکار دو کتاب به نامهای رابطه دوجانبه در مشاوره (۱۹۹۲) و پیشینه معیارهای اخلاقی، ویرایش پنجم، ۱۹۹۶ با خانم باربارا هرلی<sup>۱</sup> بوده است.

www.ketab.ir